

zima 2021

NEWSLETTER

Česko-lichtenštejnské společnosti

Člen Europa Nostra

Z OBSAHU

- Medaile UK pro JJ Hanse Adama II.
- Výstava „Begegnungen“ ve Vídni
- LVHF 2021
- Lieco Forum

© Liechtenstein Marketing

Slovo hosta: Rok 2021 do kapsy

Leden:

Vyprávěl mi Dr. Max Schaffgotsch, jenž s rodinou obývá zámek svých předků v dolnorakouském Niederleis, že mu v posledních letech několik mladších lidí z okolí vrátilo cenné předměty. V poválečných zmatcích si je z tehdy opuštěného zámku odnesli jejich dědečkové. „Omlouvám se za své příbuzné... Dokud žili, nechtěl jsem je zahanbovat, ale teď by vina padla i na mne,“ řekl prý jeden z nich.

Asi padesát kilometrů severovýchodně od Niederleis leží Valtice. Přišla mi odtamtud zpráva: „Můj otec tady koupil po válce dům. On v zámku nikdy neraboval, ale ten dům byl plný různých cenných věcí. Naše rodina ten dům

dávno nemá, ale já pořád schovávám obraz, který určitě na zámku kdysi visel. Podle mne, nepodepsaný Rubens. Za kolik ho kníže koupí?“

Únor:

V zámeckém parku v Lednici se procházela skupinka odborníků a jeden právník. Právník zde zastupoval knížete Hanse Adama II., který obdržel pozvánku Národního památkového ústavu na „místní šetření“, jehož účelem bylo zjistit, zda plán zahradníků na kácení a výměnu stromů v parku je akceptovatelný. Spíše než skutečnost, že české úřady poprvé obeslaly knížete coby možného vlastníka lichtenštejnských

nemovitostí, média pátrala po reakcích na přesun letitého sporu do Štrasburku. Lichtenštejnská ministryně zahraničí jim řekla: „Česká republika požaduje po českých soudech, aby s občany Lichtenštejnska zacházely jako s Němci, a české soudy tak skutečně činí. Česká republika tedy nerespektuje suverenitu Lichtenštejnska a jeho rovnoprávnost v rámci mezinárodního společenství. Žádný stát nemůže takové zacházení strpět.“

Březen:

Ačkoli Nadace knížete z Lichtenštejna požaduje pouze ty nemovitosti, které dodnes drží stát, některým obcím přesto spor ztížil výstavbu důležité infrastruktury. V Lednici stavbu chodníku k mateřské škole, v Břeclavi dopravní obchvat kolem města, jinde elektrického vedení, vodovodu, cyklostezky. Právní zástupci nadace vydali za knížete řadu dobrozdání, že se stavbami souhlasí. Přesto se mnohde nestaví. S dohodami totiž nesouhlasí stát, anebo Lesy ČR.

Duben:

Začínají se ozývat investigativní novináři. Co víme o tom, že si Lesy ČR a Vojenské lesy vymění obrovské rozlohy porostů? Může to být taktizování kvůli sporu? Nezlobte se, nevíme o tom nic. Slyšíme to poprvé. Poprvé, ale nikoli naposledy. Nakonec se to za pár měsíců opravdu stane. Ať byl motiv jakýkoli, Vojenské lesy jsou teď bohatší o hektary historických lichtenštejnských lesů (a chudší zase jinde). Bude nyní argumentace znít: vojenské území je strategické pro obranu země, takže nemůže být vydáno, i kdyby být vydáno mělo? Uvidíme, ale spíš je to jen novinářská fabulace.

Květen:

Mgr. Roman Smetka, soudce Okresního soudu v Hodoníně, odmítl žalobu Lichtenštejnů proti českému státu. V jeho rozsudku přesto stojí: „Soud nemá pochyby o tom, že konfiskace dle dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. by neměly šanci projít testem ústavnosti a souladu se základními lidskými právy, jak jsou všeobecně vnímány dnes v podmínkách demokratického právního státu. Nelze přehlédnout, že ke konfiskaci došlo plošným způsobem na základě národnostního hlediska, stejně jako fakt, že vůči právnímu předchůdci žalobců bylo selektivně přístupováno jinak než vůči německy mluvícím občanům jiných neutrálních států, zejména vůči německy mluvícím Švýcarům, jejichž majetek konfiskován nebyl. Soud nepochybuje o ryzí účelovosti tohoto postupu, vycházejícímu zjevně z toho, že konfiskace majetku občanů Švýcarska jako významného evropského státu by vyvolala výrazně větší problémy než

konfiskace majetku občanů Lichtenštejnska jako státu nepatrného rozlohou, počtem obyvatel i vlivem.“

Červen:

Na Moravě řádilo tornádo. Princ Constantin z Lichtenštejna, nejmladší syn Hanse Adama II., vydal jménem knížecího rodu prohlášení, v němž mimo jiné stálo: „Nadace knížete z Lichtenštejna je připravena okamžitě úzce spolupracovat s kompetentními českými úřady s cílem identifikovat a podpořit udržitelné projekty se zvláštním zřetelem na potřeby dětí.“ To ještě nevěděl, že postižené obce patří historicky mezi „lichtenštejnské“. Jako třeba Hrušky, již si rodina nakonec vybrala pro svou pomoc. Podoba společného projektu Nadace knížete z Lichtenštejna a obce Hrušky se nakonec dotvářela půl roku a její podrobnosti budou zveřejněny v lednu nebo únoru 2022. „Starost knížecí rodiny o Hrušky mi vhání slzy do očí,“ řekne mi v prosinci paní starostka Filipovičová.

Červenec:

Jeden z právníků, který ve sporu mezi českou a lichtenštejnskou stranou zastupuje Českou republiku, argumentuje: „Lichtenštejnský kníže nebyl před druhou světovou válkou loajální této zemi. Důkazem je fakt, že se na rozdíl od zástupců jiných šlechtických rodů nevydal na Hrad, aby zde přísahal věrnost prezidentovi Benešovi.“ Otázka: Může jakákoli hlava státu přísahat beztrestně věrnost hlavě jiného státu?

Srpen:

Zesnula JJ Marie Aglaë z Lichtenštejna, rozená Kinská, manželka knížete Hanse Adama II.

Září:

Lichtenštejnsko zřídilo historicky první honorární konzulát v České republice. Jeho sídlem je Brno a vláda knížectví si pro funkci honorárního konzula vybrala bývalého ministra kultury České republiky, Daniela Hermana. Ten u příležitosti otevření konzulátu řekl: „Podívám-li se zpět na působení v církvi, v politice i veřejné správě, ona cesta k lichtenštejnské tematice dává smysl. Ať už jsem se zabýval lidskými právy, zločiny nacismu či komunismu, usmířením mezi Čechy a Němci, romskou tematikou či vyrovnáváním se s vlastní minulostí vůbec, vždycky jsem se snažil o jediné: aby nás historické předsudky neodvracely od pravdy, spravedlnosti a tím pádem i úspěšné budoucnosti. V případech vztahů mezi Lichtenštejnem, knížectvím a českými zeměmi jde právě o to samé: neuzavřít si spolupracující a prosperující budoucnost kvůli neznalostem, černobílému vidění světa nebo demagogii.“

Říjen:

Okresní soud v České Lípě konstatoval, že všichni příslušníci rodu Lichtenštejnů jsou Němci, neboť Lichtenštejnské knížectví bylo v minulosti součástí „Svaté říše římské národa německého“. Otázka: Nejsme podle této logiky my všichni Němci? České království bylo součástí téže říše od dob Přemysla Otakara I. a „největší Čech“ Karel IV. „Svaté říši římské národa německého“ dokonce vládl.

Listopad:

V hradeckém Muzeu východních Čech skončila rudolfinská výstava „Umění pro císaře“. MF DNES o ní referovala slovy: „*Středobodem a jedinou zahraniční výpůjčkou je unikátní portrét Rudolfa II. od Lucase van Valckenborcha. Obraz přijel z Vídně.*“ Vzácný obraz sice přijel z Vídně, ale zapůjčil ho ze svých sbírek lichtenštejnský kníže; to už noviny nezmínily. To zamlčet zapůjčení významného Rembrandtova obrazu z knížecích sbírek na výstavu „Rembrandt: Portrét člověka“, která byla k vidění do března v Praze, by šlo jen těžko. Národní galerie totiž využila zapůjčený obraz na obálku katalogu i na plakát. Někdy v té době dostal ředitel knížecích sbírek, Dr. Kräftner, nápad. Co kdyby si půjčil na výstavu, kterou chystá v lichtenštejnském Zahradním paláci ve Vídni na jaro 2022, dva obrazy z Valtic? Odpověď: Ledaže se Rakousko zaručí, že je kníže vrátí.

Prosinec:

Technologická agentura České republiky vyhlásila veřejnou soutěž na vypracování studie s názvem: „*Historicko-právní a zahraničněpolitické aspekty postavení Lichtenštejnů na území Čech, Moravy a Slezska za II. světové války*“. Na vítěze čeká 1,5 milionu korun a podle zadávací dokumentace má tuto práci využít české ministerstvo zahraničí při formulaci obranné strategie proti Lichtenštejnsku u soudu ve Štrasburku. Otázka: Česko-lichtenštejnská komise historiků, zřízená v roce 2009 a financovaná vládami obou zemí, bude zkoumat již jen středověk?

Každý konec roku v sobě obsahuje naději. Naději roku příštího. Tu nejkonkrétnější dnes vidím ve slovech starostů tří historických „lichtenštejnských“ obcí, kteří nezávisle na sobě prohlásili nedávno totéž: Možná nastal čas ukázat státu, že spolupráce s Lichtenštejnem je nejen možná, ale i prospěšná. Možná nastal čas přestat taktizovat a říct si, že budoucnost neleží v soudních síních, ale v dohodě. ■

Děkuji ČLS za slovo a přeji všem jejím členům vše dobré!

Michal Růžička

Autor je mluvčím Nadace knížete z Lichtenštejna a knížecí rodiny pro ČR

Zima dorazila také na zámek ve Valticích © NPÚ

Rektor UK prof. Tomáš Zima předal JJ Hansi Adamovi II. Historickou pamětní medaili. © Eddy Risch

■ Další univerzitní ocenění pro knížete Hanse Adama II.

Rektor Univerzity Karlovy prof. Tomáš Zima předal knížeti Hansi Adamovi II. Historickou pamětní medaili

Byla to v pořadí již třetí medaile, kterou zástupci některé z českých univerzit udělili jednomu z příslušníků knížecí rodiny Lichtenštejnů – vládnoucímu knížeti JJ Hansi Adamovi II., nebo dědičnému princovi JJ Aloisi z Lichtenštejna. Po moravských Masarykově a Mendelově univerzitě, odkaz a zásluhy rodu o rozvoj českých zemí nejnověji ocenila také Univerzita Karlova. Tato oficiální vyjádření uznání ze strany našich nejvyšších vzdělávacích institucí jsou o to cennější, že byla udělena v kontextu probíhajícího sporu s českým státem.

Pamětní historická medaile Univerzity Karlovy

V úterý, 2. listopadu Univerzita Karlova ocenila knížete Hanse Adama za „zásluhy jeho rodu o rozvoj Moravy, Slezska a Čech a za jeho osobní příspěvek k podpoře vědy, školství, ochrany přírody, přímé demokracie, sociálních a zdravotních projektů v současném světě“. Historickou pamětní medaili Univerzity Karlovy předali knížeti Hansi Adamovi II. na hradě Vaduz rektor Univerzity Karlovy prof. Tomáš Zima a prorektor prof. Jan Royt.

Důvody k udělení tohoto významného univerzitního ocenění lichtenštejnskému vládnoucímu knížeti Hansi Adamovi, ozřejmil ve své předávací řeči rektor

„Ocenění, které jsem dnes od představitelů Univerzity Karlovy převzal, vnímám jako gesto našeho vzájemného porozumění. Jednak jako projev pochopení pro to, že naše rodina vždy chápala Moravu, Slezsko a Čechy jako svůj domov a podle toho o tyto regiony vždy pečovala: s náležitou pečlivostí, trvale udržitelným způsobem a při respektování krajiny, přírody a lidí. A za druhé také jako pochopení toho, že úspěšná budoucnost není možná bez vzdělání, vědy, umění a spolupráce.“

JJ Hans Adam II.

prof. Zima: „Naše univerzita uděluje historické medaile významným osobnostem. Jde o vhodnou a vzácnou příležitost, při které je možné poděkovat knížeti JJ Hans-Adamovi II. i jeho předkům za kulturní odkaz, který zanechali v českých zemích a i za jejich současné projekty ve světě. Bylo mi ctí a potěšením se s ním dnes setkat a medaili mu osobně předat.“

Ocenění navazuje také na vzájemnou spolupráci z minulosti: JJ Hans Adam II. před deseti lety nejstarší středoevropskou univerzitu osobně navštívil při příležitosti českého vydání jeho knihy „Stát ve třetím tisíciletí“ a kromě setkání s tehdejšími rektorem Václavem Hampllem se účastnil i diskuze se studenty. V roce 2014 pak Univerzita Karlova hostila „Lichtenštejnský den“, který proběhl také za účasti tehdejšího místopředsedy lichtenštejnské vlády a současného honorárního konzula České republiky v Lichtenštejnsku Dr. Thomase Zwielfelhofera.

Velká zlatá medaile Masarykovy univerzity

První univerzitní ocenění, a rovnou to nejvyšší, ale získal JJ Hans Adam II. o jedno desetiletí dříve: v roce 2011 převzal při návštěvě jižní Moravy Velkou zlatou medaili Masarykovy univerzity za přínos při rozvoji česko-lichtenštejnských vztahů. Není bez zajímavosti, že **toto nejvyšší univerzitní ocenění knížeti předával tehdejší rektor a aktuálně nastupující premiér prof. Petr Fiala.**

Zlatá medaile Mendelovy univerzity

V pořadí druhé univerzitní ocenění přišlo opět z Moravy, se kterou byl rod Lichtenštejnů po dlouhá staletí nerozlučně spjat. V roce 2019 **JJ dědičný princ Alois z Lichtenštejna získal Zlatou medaili Mendelovy univerzity v Brně od její rektorky a možné budoucí prezidentské kandidátky Danuše Nerudové.** Tato medaile mu byla udělena symbolicky při příležitosti 100. výročí od založení univerzity, ke kterému Lichtenštejní významně přispěli, a to za přínos k rozvoji vědy a vzdělávání, udržitelného zemědělství, lesnictví a kultury venkova. ■

■ Výstava „Begegnungen“ (Setkávání) ve Vídni: Staří mistři v moderní době

V jednom z předchozích čísel newsletteru jsme informovali o chystané speciální výstavě „Begegnungen“ (Setkávání), která se připravovala k příležitosti 100. výročí od založení LGT banky v Lichtenštejnském zahradním paláci ve Vídni. A v říjnu měli členové ČLS jedinečnou možnost tuto výstavu v rámci prohlídky celého paláce navštívit.

Výstava „Begegnungen“ nabídla trochu jiný pohled na největší skvosty z knížecích sbírek, které se řadí k největším soukromým kolekcím umění na světě. Tuto novou dimenzi expozici dodala aplikace využívající prvků tzv. augmented reality neboli rozšířené reality, jež byla vyvinuta ve spolupráci vývojářů z univerzity ETH Zürich s bankou LGT a knížecími uměleckými sbírkami. Díky ní se návštěvníci mohli ponořit do obrazů z různých uměleckých epoch a objevovat díla starých mistrů novým způsobem. Mobil nebo tablet s nainstalovanou aplikací totiž při prohlížení jednotlivých exponátů zcela nahradil klasické tabulky s popisky – po zamíření mobilního zařízení na daný artefakt měl uživatel možnost dozvědět se kromě základních informací také hlubší souvislosti.

Výstava byla umístěna ve třech sálech tzv. Dámských apartmánů v přízemí paláce a představila zhruba 200 děl z knížecích sbírek.

Umění portrétu

První sál se zaměřil na portrétní umění, kdy vedle dětských portrétů od Ferdinanda Georga Waldmüllera, Petera Paula Rubense nebo Friedricha von Amerlinga byly vystaveny také další portrétní vyobrazení šlechty a měšťanstva z různých uměleckých epoch. Např. portrét Marie de Tassis, jejíž rodina vynalezla v 15. století první poštovní systém v Evropě, patří k vrcholným dílům vlámského barokního malíře Anthonise van Dycka. Na výstavě byl k vidění i „Portrét muže“ v paletě černo-šedých tónů od malíře Franka Halse.

Kouzlo dávných krajín

Druhý sál byl věnován krajinářské malbě. Na první pohled upoutala velkoformátová horská krajina od vlámského malíře Joose de Mompera z první poloviny 17. století, která jako by zvala svého pozorovatele k vstoupení do divoké přírodní scenérie. Jako protiklad k ní svou velikostí působily menší krajinomalby z období biedermeieru. Nechyběly ani veduty z prostředí Vídně první poloviny 19. století od německého malíře Jakoba

Alta nebo tzv. capriccia, tj. architektonické fantazijní výjevy, inspirované italskou krajinou a památkami.

Příběhy skryté v obrazech

A konečně poslední, třetí sál dal prostor uměleckým dílům, které i dnes vypráví svým divákům zajímavé příběhy. Jeden z nich byl ukryt v působivé olejomalbě „Dary moře“ od antverpského malíře 17. století Jacquese Jordaense. Tento obraz patří k jedněm z posledních nových přírůstků do knížecí sbírky – byl zakoupen knížecí rodinou v roce 2020. Výrazným prvkem expozice byl také manýristický alegorický obraz „Země“, koncipovaný jako alegorický portrét z profilu seskládaný z různých zvířat, od italského malíře Giuseppa Arcimbolda, který působil jako dvorní malíř na dvoře habsburských panovníků.

Příběh výběrčích daní zase vyprávěl stejnojmenný obraz od malíře Quentina Massyse. Toto mistrovské dílo vzniklo kolem roku 1520 v Antverpách, tehdejším nejvýznamnějším obchodním centru Evropy a umělci se prostřednictvím dvou postav výběrčích daní dokonale podařilo tematizovat pokušení hrabivosti a chamtivosti.

Výstava „Begegnungen“ probíhala v Lichtenštejnském zahradním paláci ve Vídni od 11. října do 1. listopadu 2021 a byla přístupná pouze omezenému počtu návštěvníků. Těší nás, že členové Česko-lichtenštejnské společnosti byli mezi nimi. Děkuje! ■

Massys, Quentin: Výběrčí daní, po roce 1520 © LIECHTENSTEIN, The Princely Collections, Vaduz – Vienna

Barokní opera Farnace v podání souboru Musica Florea ve valtickém zámekském divadle. © Pavel Kristian ml., LVHF

společné akce. O to více máme radost, že díky úspěšnému boji proti pandemii se opět mohl konat Lednicko-Valtický hudební festival. Obzvláště mě potěšil krásný prolog v Lichtenštejnském zahradním paláci ve Vídni 23. září, který nádherným způsobem oživil historické souvislosti našich regionů.“

Právě Herkulův sál v Zahradním lichtenštejnském paláci tvořil majestátní kulisy pro podmanivou hudbu v podání Collegia 1704 a Collegia Vocale 1704 pod taktovkou dirigenta a vedoucího souboru Václava Lukse. Na program byly tři duchovní Vivaldiho skladby a také ukázka hudby jeho mladšího současníka, rakouského skladatele Johanna Melchiora Pichlera.

Vivaldiho opera Farnace v zámekském divadle

Stejně jako v předchozích ročnících, ani letos nechyběla v programu festivalu lichtenštejnská stopa: na začátek třetího festivalového víkendu, v pátek 15. října se v zámekském barokním divadle ve Valticích rozezněla pavijská verze opery Farnace dedikovaná podle přípisu v libretu Josefu Janu Adamovi z Lichtenštejna, který byl patronem Vivaldiho. Jak uvedl čestný předseda Česko-lichtenštejnského spolku Jiří Balašík, byl to strhující kulturní zážitek.

Závěrečný koncert v zámekské jízdárně ve Valticích

V sobotu, 16. října festival dospěl do svého velkého finále v podobě závěrečného galakonzertu v jízdárně valtického zámku. V zaplněné jízdárně zazněly čtyři Vivaldiho koncerty z tzv. „Collalto“ sbírky v podání věhlasného italského orchestru Europa Galante v čele s dirigentem a famózním houslistou Fabiem Bondim. Členové Česko-lichtenštejnské společnosti byli zastoupeni na obou hudebních akcích posledního víkendu Lednicko-Valtického hudebního festivalu. Součástí jejich programu bylo také neformální setkání ve vinotéce valtického zámku, kde předseda Petr Svoboda přednesl krátký projev o aktivitách ČLS.

A na co se těšit příští rok?

I když účastníkům koncertů v hlavě ještě doznívají Vivaldiho melodie, umělecký ředitel Jiří Partyka už dávno plánuje program pro nadcházející ročník festivalu. Ten se zaměří na temperamentní balkánské melodie a příběh menšiny moravských Charvátů, kteří po staletí tvořili nedílnou součást pestré kulturní mozaiky regionu a za jejichž příchodem na jižní Moravu stojí právě knížecí rod Lichtenštejnů. ■

■ LVHF 2021: Největší evropská přehlídka Vivaldiho hudby v novém tisíciletí

Letošní, v pořadí už šestý Lednicko-Valtický hudební festival zcela ovládla hudba skladatele Antonia Vivaldiho. Po tři říjnové víkendy měli návštěvníci koncertů možnost především díky uměleckému řediteli festivalu Jiřímu Partykovi poslechnout si nejrůznější díla tohoto barokního génia v podání českých i zahraničních špičkových interpretů. A navíc: zahájení festivalu v podobě mimořádného Prolog koncertu se konalo již 23. září v Lichtenštejnském zahradním paláci ve Vídni, který bezplatně pro tuto příležitost propůjčila knížecí rodina Lichtenštejnů. Členové Česko-Lichtenštejnské společnosti byli u toho.

Prolog koncert v Lichtenštejnském zahradním paláci

Vídeňský Prolog koncert velkolepým způsobem uvedl nadcházející program festivalu. Zúčastnilo se ho také celkem jedenáct členů Česko-lichtenštejnské společnosti, mezi nimi např. česká velvyslankyně v Rakousku Ivana Červenková nebo lichtenštejnská velvyslankyně pro Českou republiku a Rakousko JJ Maria-Pia Kothbauer, která konání Lednicko-Valtického festivalu také jménem knížecí rodiny přivítala takto: „Dlouho nebylo možné se setkávat nebo pořádat

Jak pečovat o lesní plochy v Evropě v návaznosti na klimatické změny – to bylo hlavní téma konference Lieco Forum v Zahradním lichtenštejnském paláci

■ Lieco Forum potvrdilo evropský rozměr knížecí firmy

Na počátku bylo vizionářství knížete Hanse Adama II. Lieco, se sídlem ve štyrském Kalwangu, dnes postupně kupuje zahraniční konkurenci, spolupracuje s řadou vědeckých institucí a univerzit, využívá vlastních postupů a patentů, iniciuje vědecké diskuse. Z malé firmy, ve svých počátcích se zabývající „na koleně“ modifikací semen stromů, je dnes jeden z nejvýznamnějších producentů semen a malých stromků v celé Evropě. Lieco Forum se odehrálo 11. listopadu v Zahradním paláci ve Vídni.

Konferenci rozhodně nechyběla ani dynamika ani aktuální naléhavost. „Keynote speaker“, velšský expert Tom Crowther, který působí v Institutu integrativní biologie v Curychu, přijel do Vídně přímo z Glasgow, kde přednášel panelu globálních lídrů o tom, že každý rok ubude na planetě asi 10 milionů stromů ze 3 miliard, což představuje velkou zátěž z hlediska hromadění CO₂.

Poznatky ze svých výzkumů pak prezentovali například Bo Karlsson ze švédského Lesního výzkumného institutu, Silvio Schüller z vídeňského Výzkumného centra pro lesnictví, profesor Technické univerzity v Mnichově Thomas Knoke, či rektor vídeňské Univerzity přírodních zdrojů a aplikovaných věd o životě Hubert Hase-nauer. Pokud se týká střední Evropy, všichni odborníci se shodli: pokud zde stoupnou průměrné teploty o 2 °C, smrkový les v Česku se udrží jen v pohraničních horách a částečně na Vysočině, pokud průměrné teploty stoupnou o 4 °C, kromě vyšších pohoří Alp zmizí smrk z našich končin úplně. Jedno z řešení? Do roku 2100 by se prý měly stát dominantními evropskými stromy duby, ovšem ne jako nové monokultury. „Pestrost druhů“ bylo v rámci Lieco Fora možná nejčastěji vyslovované slovní spojení. Podle Toma Crowthera dokážou odlišné druhy stromů ve smíšených porostech při získávání živin spolupracovat, zatímco v monokultuře spolu stromy stejného druhu o živiny soupeří.

Konferenci otevřeli rakouská ministryně pro zemědělství, regiony a turistiku Elisabeth Köstingerová – a samozřejmě hostitel, Princ Constantin z Lichtenštejna, jenž dorazil se svým otcem, knížetem Hansem Adamem II. Jejich příchod ohromil přítomného reportéra Hospodářských novin natolik, že se i tento detail objevil v prestižním českém médiu: kníže se synem se před vlastním palácem postavili do fronty, připravili si v telefonu Covid pasy a trpělivě počkali, až je ostraha zkontroluje. Žádní bodyguardi, žádné postranní vchody. Na to se dá říct jediné: možná by HN měly sledovat knížete častěji... ■

Konference Lieco Forum se zúčastnili také kníže Hans Adam II. a princ Constantin z Lichtenštejna

100 Jahre Liechtensteinische Verfassung 1921-2021

JJ dědičný princ Alois z Lichtenštejna při projevu k výročí
100 let lichtenštejnské ústavy
© Informace a komunikační materiál vlády

Aktuálně z Lichtenštejnska

100 let lichtenštejnské ústavy

Letos si Lichtenštejnské knížectví připomíná významné státní výročí: dne 5. října 1921 podepsali kníže Karel z Lichtenštejna a knížecí rada Josef Ospelt, v zastoupení vládnoucího knížete Jana II. z Lichtenštejna, novou ústavu. Tento na první pohled nenápadný dokument dodnes tvoří pevný právní základ pro dobré fungování státu a prosperitu celého Lichtenštejnska.

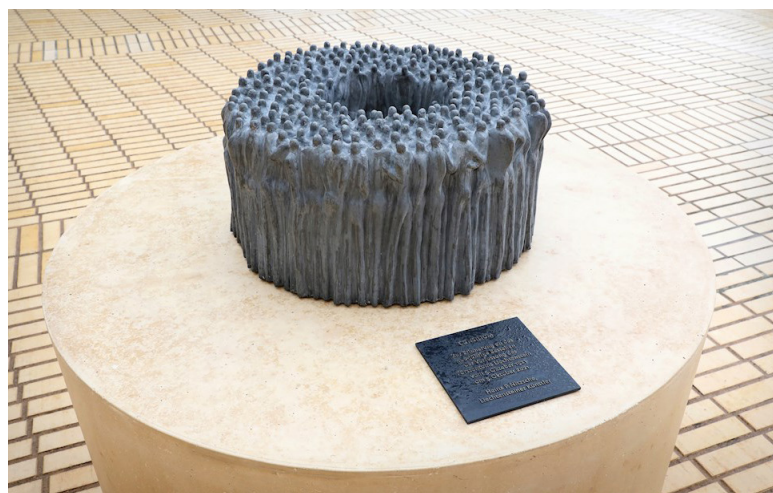
A přesně o 100 let později, dne 5. října 2021 se konal ve Vaduzském sálu oficiální státní slavnostní akt k 100 letům existence lichtenštejnské ústavy, která zakotvila Lichtenštejnsko jako „konstituční dědičnou monarchii na demokratickém a parlamentním základě“. Zúčastnili se ho členové knížecí rodiny, zástupci vlády, parlamentu, justice a jednotlivých obcí. S projevem zde vystoupil také JJ dědičný princ Alois z Lichtenštejna. Zdůraznil v něm význam tohoto nejdůležitějšího státního dokumentu pro monarchii a jeho výjimečnost – na rozdíl od ústav všech jiných států **lichtenštejnská ústava v sobě jedinečně spojuje principy parlamentní demokracie se silnými principy monarchismu a přímé demokracie**.

Součástí slavnostního dne bylo i odhalení dvou památníků vztahujících se k tomuto výročí před budovou parlamentu ve Vaduzu. Jeden z nich tvoří průhledná deska s nápisem – citací z ústavy „*Nejvyšším úkolem státu je podporovat všeobecné blaho lidu*“, která byla symbolicky instalována mezi sousedící budovy vlády a parlamentu. Význam ústavy z roku 1921 pak na prostranství před parlamentem připomíná také betonová skulptura nazvaná „Konsilium“ od lichtenštejnského umělce Heinze P. Nitzscheho.

Lichtenštejnsko na klimatické konferenci v Glasgow

Mezi téměř 200 zúčastněnými zeměmi světa nechybělo na klimatickém summitu Organizace spojených národů v Glasgow ani Lichtenštejnské knížectví, zastoupené JJ dědičným princem Aloisem z Lichtenštejna a místopředsdkyní lichtenštejnské vlády Sabine Monauni. Na setkání hlavních představitelů zúčastněných států, jež proběhlo na začátku konference ve dnech 1. a 2. listopadu, JJ princ Alois ve své řeči k ostatním státníkům zdůraznil nutnost přijetí dostatečných opatření proti klimatické změně na mezinárodní úrovni: „*Máme morální závazek předat budoucím generacím planetu, na které se dá žít, s neporušeným životním prostředím. Pokud se nám nepodaří omezit globální oteplování na 1,5 °Celsia, hrozí nový konflikt o zdroje a nucená migrace. Na konferenci bychom neměli o změně klimatu pouze mluvit, ale měli bychom na naše prohlášení navázat i činy.*“ Princ Alois v návaznosti na to také oznámil, že **Lichtenštejnsko chce být do roku 2050 klimaticky neutrální**.

Výsledkem vyjednávání na v pořadí 26. konferenci OSN ke změně klimatu byla „historická“ dohoda, jak ji označil vyjednavatel za Evropskou unii Frans Timmermans, o postupném omezení užívání uhlí k výrobě elektrické energie. Původní návrh počítající s postupným úplným zavržením uhlí byl pod tlakem Číny a Indie oslaben. Souhlas s dohodou vyjádřilo také Lichtenštejnsko, které ale společně se Švýcarskem kritizovalo menší prostor přidělený malým státům pro vyjednávání.

Skulptura „Konsilium“ před budovou parlamentu vznikla k 100. výročí lichtenštejnské ústavy
© Informace a komunikační materiál vlády

Také letos v půlce listopadu otevřelo své brány oblíbené ledové kluziště obklopené stánky s občerstvením „Vaduz on Ice“ © Liechtenstein Marketing

Digitální den v Lichtenštejnsku

Vaduz, konkrétně kavárna v nedávno znovuotevřeném Muzeu umění, se v sobotu 6. listopadu stal jedním z míst konání Švýcarského digitálního dne. Jak asi bude vypadat digitální budoucnost v soukromém i profesním životě, přiblížily různé interaktivní instalace a atrakce. Návštěvníci si mohli vyzkoušet např. simulátor pro jízdu veterány, který zprostředkoval autentickou jízdu klasickými automobily zasazenou do reálných jízdních tras nebo se virtuálně proletět nad hradem Vaduz. **Rozvoj digitalizace patří v Lichtenštejnsku mezi klíčová témata a priority.** Pořadatel akce, organizace pro digitalizaci digital-liechtenstein.li, která sdružuje více než 50 lichtenštejnských firem a organizací, je zaštitěna patronátem lichtenštejnské vlády a knížecí rodiny.

Univerzita Liechtenstein mezi 25 nejlepšími

Univerzita Liechtenstein se umístila **ve výběru Top 25 univerzit v kategorii „Nejvíce citované odborné publikace“** organizace pro srovnávání univerzit U-Multirang. A konkurence byla skutečně velká: hodnoceno bylo celkem 1 900 univerzit z 96 zemí. Za tímto úspěchem stojí především špičková kvalita výzkumu a také rozsáhlá mezinárodní spolupráce univerzity.

Advent v Lichtenštejnsku

Adventní čas v Lichtenštejnsku má i letos své nezaměnitelné kouzlo: k návštěvě zvou vánoční trhy (i když ten největší vaduzský byl zrušen), před budovou vlády se rozsvítil vánoční strom a areál s ledovým kluzištěm a stánky „Vaduz on ice“ je s nezbytnými

epidemiologickými opatřeními otevřen. A radost měli určitě i milovníci zimních sportů, když díky příznivým sněhovým podmínkám mohla být zahájena sezona ve známém lyžařském areálu v Malbunu už o prvním prosincovém víkendu.

Jednou z možností, jak se v Lichtenštejnsku naladit na nadcházející svátky, je také **vánoční výstava Lichtenštejnského Zemského muzea**, která každoročně přináší nové téma spojené s časem Adventu a Vánoc. Letošní výstava se inspirovala veršem z evangelia sv. Lukáše: *„Toto vám bude znamením: Naleznete děťátko v plenkách, položené do jeslí“* (Lukáš 2, 12). Veškerá pozornost je tak soustředěna na novorozence Ježíška a jeho odění. Vystavené figurky a jiné menší práce zobrazující Jezulátko vznikaly v rozmezí 18. až počátku 20. století většinou v klášterním prostředí. Zvláštností na výstavě jsou pak voskové figurky Ježíška od hlavy až k patě těsně zavinutého kouskem látky (tzv. „Fatschenkinder“), typické hlavně pro oblast jižního Německa, Rakouska a také Lichtenštejnska. Návštěvníci si na výstavě mohou prohlédnout kolem 50 exponátů ze sbírek Lichtenštejnského zemského muzea, které jsou pozoruhodnou ukázkou lidové zbožnosti. ■

Výstava „Ježíšek, děťátko zavinuté v plenkách - lidová zbožnost o Vánocích“

21. 11. 2021 – 9. 1. 2022, Liechtensteinisches LandesMuseum, Vaduz

Zavinutý Ježíšek v dřevěné krabici s oponou, 2. pol. 18. stol., autor neznámý
© Liechtensteinisches LandesMuseum

... mohli jste vidět na Instagramu @czechliechtensteinsociety

Na Instagramu jsme stále aktivní! Připojte se také a sledujte @czechliechtensteinsociety!

29. 10. 2021 – Vdechnout nový život do historizující Havlíčkovy vily v Poštorné si dal za úkol Nadační fond Moravská krása, který provedl její rekonstrukci a buduje zde kulturně-společenské centrum. Vilu nechal v letech 1908–1909 vystavět kníže Jan II. z Lichtenštejna podle návrhu lichtenštejnského dvorního architekta Karla Weinbrennera. Tato třípatrová budova, stejně jako nedaleko stojící známý kostel Navštívení Panny Marie, byla vystavěna z červených cihel z bývalé místní lichtenštejnské cihelny. Pokud budete mít cestu kolem, zkuste se stavět a třeba vás kromě cenné architektury zaujme i výstava Krajina paměti představující fotografie s náměty z Podluží vzniklé pomocí 170 let staré techniky mokré kolodiové proces od fotografa Honzy Sakaře, dvojnásobného vítěze Czech Press Photo. ■

10. 11. 2021 – Daniel Herman, honorární konzul Lichtenštejnského knížectví v ČR, během návštěvy Lednicko-valtického areálu. V kostele Nanebevzetí Panny Marie ve Valticích např. diskutoval se zástupci obce a farnosti o možnosti zajištění financování pro plánovanou obnovu chrámu, který byl naposledy rekonstruován před 1. světovou válkou za knížete Jana II. z Lichtenštejna. ■

26. 11. 2021 – Zažít vánoční atmosféru na někdejší šlechtickém sídle a ještě se dozvědět něco z historie Lichtenštejnů? To je od tohoto víkendu možné na severomoravském barokním zámku Kunín, který rod v 18. století také vlastnil. V rámci adventních prohlídek zde na návštěvníky čekají slavnostně vyzdobené pokoje v pianu nobile.

Volně přístupnou součástí prohlídkového okruhu je i výstava „Pevně a jasně – Lichtenštejnové ve službách monarchie“, která zahrnuje asi čtyřicet originálních exponátů ze sbírek Muzea Novojičínska. Jedná se především o kolekce uniforem a pokrývek hlavy, která původně byla v majetku knížecího rodu Lichtenštejnů. Unikátními exponáty jsou především vojenské hulánské uniformy dětí z přelomu 19. a 20. století. Výstava má za cíl připomenout význam rodu pro české země.

Otevřeno: 27. 11. až 19. 12. 2021 ■

Alice Stori Liechtenstein © Lupispuma

■ Výběr z médií

Zámecká paní

27. 10. 2021 | Forbes | Bibiana Beňová

Ve filmu Gepard, za nějž si ikona italské poválečné kinematografie Luchino Visconti odnesl Zlatou palmu z Cannes, se mladého Alaina Delona (aka hraběte Falconeriho) zeptají, kolik pokojů má vlastně zámek jeho rodiny. „To nikdo netuší, dokonce ani strýc. V paláci, kde znáte každou místnost, přece nemá cenu žít,“ odpovídá Falconeri.

„Tu scénu jsem jako malá holka milovala,“ pousměje se nad dětskou vzpomínkou. O dvacet let později položila mladá absolventka designu a architektury na milánské univerzitě stejnou otázku svému budoucímu manželovi. Alfred Alici tehdy poprvé vzal do rodinného sídla. Zámek Schloss Hollenegg ve východorakouských kopcích patřil Liechtensteinům dobrých 200 let a Alfred jej zdědil po smrti tetičky ve svých šestadvaceti. „Odpověděl, že ve všech nejspíš nikdy nebyl,“ zaperlí místností nakažlivý smích šarmantní tmavovlásky – její italský temperament prosakuje do každého gesta. „Když jsem potkala Alfreda, právě jsem dokončovala postgraduál v Barceloně a bydlela v pronajatém bytě s jednou ložnicí.

Přestěhovat se na venkovský zámek o dvaapadesát místnostech jsem rozhodně neměla v plánu,“ dodá a usrkne mátový čaj.

Dnes umí Alice devět století dlouhou historii zámku Schloss Hollenegg odvyprávět za necelých šedesát

vteřin. „První dochovanou zmínku najdeme roku 1163,“ začíná výklad zámecká paní. „Vnější zdi jsou středověké. Dvě věže pocházejí ze 14. století. První nádvoří je renesanční. Kostel a hodovní síň zase barokní. Terasu přistavěli v 19. století,“ uzavře sprint staletími. Ale vnímavému posluchači je hned jasné, že by o vrstvách dějin usazených ve vápencových schodištích, vlámských gobelínech a postelích s nebesy dokázala vyprávět nekonečné hodiny. Přestože, jak napovídá předchozí odstavec, láskou na první pohled ke Schloss Hollenegg rozhodně nevzplála. O to víc, že rodové sídlo bylo, podobně jako stovky dalších soukromých hradů v Rakousku, dost zanedbané.

Manželský pár se tak po svatbě usadil ve Štýrském Hradci, necelou hodinu jízdy od zámku. Rodina se postupně rozrostla o tři děti a Alice paralelně s ní budovala i mezinárodní kariéru kurátorky designu. „V týdnu jsem často cestovala po uměleckých ateliérech a festivalech napříč Evropou a víkendy jsme trávili v Schloss Hollenegg,“ líčí hektický životní styl, který byl s přibývajícimi lety a náročnými požadavky na údržbu rodového majetku, které spolykají významnou část příjmů z dřevařského byznysu Alfreda, stále hůře slučitelný. „Děti zámek milovaly. Já jsem se postupně zlepšila v němčině natolik, abych si mohla dovolit žít na venkově. A taky jsem si chtěla pořídit koně,“ sčítá argumenty, které nakonec rodinu vedly k rozhodnutí přesídlit na Schloss Hollenegg natrvalo. Jenže nová zámecká paní nechtěla být pouze manželkou následující svého chotě. „Zkrátka jsem si potřebovala najít vlastní projekt, kterým bych do vrstevnaté mozaiky Schloss Hollenegg mohla přispět.“

© Federico Florian

© Leonhard Hiltensauer

Před šesti lety tak renomovaná kurátorka sezvala na zámek mladé designéry, aby vytvořili site specific projekty inspirované zdejší atmosférou. „Mohli otevřít každou zásuvku, nahlédnout do všech skříní a položit jakoukoli otázku,“ popisuje Alice dvoutýdenní prázdninový projekt.

Výsledky ji nadchly. Veronské studio Dossofiorito navrhlo průhledné skleněné vázy inspirované starožitnou keramikou - poctu Alfredově babičce, princezně Ludmile, která milovala zahradničení. Dvojice rakouských designérů Mischer a Traxler zase objekt tvořený deskou stolu, kterou umístili pod obří kyvadlo. To svým nepřetržitým kruhovým pohybem desku obrušuje, odhaluje tak jednotlivé vrstvy materiálu a současně ji pomalu transformuje v mísu. A Skot Dean Brown nainstaloval do jednoho z průjezdů jakýsi etažér, jenž měl vizualizovat složitou síť vztahů ze zámecké historie. „Rodové dědictví zobrazuje jako nikdy nekončící příběh, ve kterém si neustále vybíráte, co ponechat a obnovit, čeho se naopak zbavit a co nového můžete přidat vy sami,“ popisuje Alice dílo, jež dokonale vyjadřuje i samotný kurátorský koncept jejího projektu Schloss Hollenegg for Design.

Od té doby zve Alice na zámek každoročně novou trojici hostujících autorů a následující rok v květnu pak výstupy z rezidenčních pobytů představí na výstavě spolu s pracemi mezinárodního výběru designérů. Témata těchto expozic jsou pro ni vždy velmi osobní: Morfóza odkazovala na drobné, ale důležité změny

v našich životech, jež často přecházíme bez povšimnutí. Odkaz ji přiměl spolu s designéry prozkoumat osobní a kolektivní významy tohoto slova. A k Pomalosti pak Alici inspirovalo tempo jejího vlastního života.

„Když žijete ve městě, je všechno koncentrováno na vás: váš byt, vaše práce,“ říká. S přesunem na Schloss Hollenegg získala Alice širší kontext. „Vidím život ve větším měřítku. Nejde o mě či moje děti, ale o mnoho generací, které se na tomto místě otiskly do historie.“ Když už mluvíme o čase a jeho pozvolném toku - ten se loni na dlouhé měsíce zcela zastavil nejen na zámku Schloss Hollenegg.

„Pravdou je, že ve dvaapadesáti místnostech jsme zažívali velmi privilegovaný lockdown,“ přiznává hostitelka. Přesto by se do této doby nerada vracela. Vernisáže, kdy se pod kazetovými stropy mísí hosté z celého světa se zdejšími vesničany a pod dohledem předků shlížejících z olejomalé společně tančí na hudbu DJ z Ibizy, nahradily online streamy a virtuální prohlídky. Při volbě tématu ale paradoxně nemohla mít Alice šťastnější ruku. V páté edici projektu Schloss Hollenegg for Design totiž vyzvala tvůrce, aby uvažovali o návratu přírody do každodenního života. Nikoli z pozice viny, jak bývají debaty o ekologii často vedeny, spíš chtěla na zámku obklopeném hektary hlubokých lesů nechat zaznít archetypálnímu volání divočiny. Ona sama pak rok trávil s umělkyní Marií Jensen výrobou obří keramické mušle do zdejší zahrady.

„Pro řadu designérů byl loňský lockdown nesmírně produktivním obdobím. Odpadl obvyklý kolotoč veletrhů a prezentací, takže se mohli opravdu koncentrovat na tvorbu.“ Vedle praktických témat, jako je sociální distance či bezpečnost, se tak dostaly do pozornosti světového designu i otázky s hlubším přesahem. Co je v životě opravdu relevantní? Jak máme vyvažovat práci a soukromí? Nebo třeba to, jak ozdravná může být role humoru. „Když jsem nedávno na pražském Designbloku zasedla v porotě přehlídky Diploma Selection, moc mě pobavila práce Moniky Markytánové,“ říká Alice Liechtenstein. Diplomantka pražské UMPRUM v soutěži představila porcelánové figurky zachycující proticovidová opatření. „Jsou to banální momenty, které prožil každý z nás: venčení psa po zákazu vycházení, domácí stříhání vlasů. Designérka takto staromódnímu kýči přisoudila novou funkci a ukázala, že v těžkých časech mohou i drobné maličkosti získávat zásadní význam.“ Dost možná se příští rok tento vtipný český hlas stane součástí konverzace, kterou Alice vede na zámku Schloss Hollenegg s dějinami. Přes design. ■